

סינדרלה – סיפורו של האוצר

פסח סלבוסקי

מיצב העבודות שלפנינו – של נעמי טנהאוזר ואדוה דרורי – הינו של שתי אמניות ישראליות, שתי נשים השואבות השראה מאמנית הצילום האמריקאית סינדי שרמן. שרמן פרצה לסצינת האמנות בניו יורק בתערוכתה "תמונות סטילס ללא כותרת מסרטים" 1977-1980 סדרה של שישים ותשעה צילומי שחור לבן. בכל אחד מהצילומים משחקת שרמן עצמה תפקיד קלישאי טיפוסי של אשה מסרט דל תקציב אמריקאי משנות ה-40 עד ה-60, האופייני לסיפורים העירוניים מג'אנר ה"פילם נואר". מדובר תמיד באישה לבד; אשה רגילה הלכודה בתוך דרמה שאותה לא היא יזמה. היא נמצאת במטבח, בספרייה, ברחוב אפל, בדרך כפרית בודדה. היא מלווה תמיד באווירה של פחד, חרדה, חשש, של איום. לדברי שרמן היא עצרה בשישים ותשעה צילומים כיוון שנגמרו לה הקלישאות. כל אדם בוגר שנכנס בשנת 1980 לגלריית אמנות היה נזכר בצילומים מאותו סוג שהיו תלויים מחוץ לבתי קולנוע לדוגמת ה"רויאל" או ה"ורסיטי" בעיר הולדתו דטרויט.

הצילומים הוצגו לראשונה בגלריית מטרו פיקצ'רס (Metro Pictures Gallery) בניו יורק ב 1980. לו הייתי צופה שלושים שנה קדימה ויודע שבימים אלו אכתוב את המאמר הקצר הזה כאוצר של "סינדרלה" בוודאי הייתי מתעד מתי והיכן ראיתי לראשונה את ה Untitled Film Stills, 1977-1980. היה זה במקום כלשהו בניו יורק, בראשית או אמצע שנות ה-80.

מאז אותו זמן נמצאת סינדי שרמן ברקיע האמנות הבינלאומית. היא מוכרת בישראל במידה זהה לזו שבארצות הברית. הדימויים מתוך סדרת ה Film Stills זכו למעמד קלאסי באופן מיוחד. הם היוו השראה לגרסאות כיסוי של אמנים רבים במדיומים מגוונים. שרמן עצמה המשיכה ליצור ולהציג. היא התמידה בתכנים אך בו זמנית עבדה בצבע, ייצרה הדפסים גדולים, לבשה מסיכות, איפור כבד ותחפושות. כל זה היה ידוע לי זה מכבר. הדבר אליו לא הייתי מודע היה עד כמה מהוות עבודותיה של שרמן מושא איקוני עבור נשים. היא נוגעת ברגעים האינטימיים ביותר שלהן. היו זמנים בפגישותיי עם האמניות בשיחותינו המשולשות, בהם נדהמתי שאני נוכח. מילותיהן של האמניות, נעמי ואדוה (יש להן ביטוי משלהן בקטלוג) קיבלו חיזוק מנשים אחרות אשר איתן דיברתי ואת קולן חיפשתי מתוך סקרנותי שהתעוררה. אני מוצא את עצמי אסיר תודה ואדם ששונה מתוך חוויה זו.

לדבריה של נעמי טנהאוזר סדרת ה Untitled Film Stills, 1977-1980 היא זו שהיוותה השראה לעבודותיה ב"סינדרלה". אדוה דרורי מתבוננת במגוון יצירתה של שרמן מתוך קריירה של קרוב לארבעים שנה.